

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quid est manere in Christo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

QVÆSTIO II.

An ex præcepto manducandi colligatur speciei vtriusq; usus, eiusq; necessitas?

§.1. Lutherani qui negant de Eucharistiâ agi, ideo non possunt eum locum ad suam hæresin detorquere. Calviniani negant veritatem, ideo non debent iactare speciem. Hussitarum, & Wicleffitarum illæ rationationes sunt.

Inter omnes convenit Christum totum sub utroque simbolo esse, & sumi. Hoc ne Calvinus quidem inficiatur: cum ait, sanguinem sub carne contineri, nostræ rudicatis causa distinctè exprimi. Quin ex præse dicit in versu 53. Nec verò rectè Boh. mi quum hoc e. st. monia probarent. v. sum calicis promiscuum debere esse omnibus. Clara ratio. Caro sine sanguine non editur, sanguis sine carne non bibitur. Qui manducat carnem, viam manducat, & sanguine suo rorantem, qui bibit sanguinem in venis, & loculis suis carni in clusam bibit. Mandatum edendi & bibendi de symbolis non est datum, sed rebus veris. Si de fide & spiritali refectioe agitur, non est aliud edere carnem, aliud bibere sanguinem, vtrumq; est enim credere, sperare, amare, gratiâ participem esse.

Calvi. negat hic vtrumq; speciem probari.

Bellarmin. l. 4. c. 25. Tres adfert solutiones. Prima est, præceptum de re ipsa, non de modo datum esse. Carnem, & sanguinem sumere iubentur, non seorsum singula, non sub hac aut illâ specie. Imò cæteræ sententiæ de solo pane mentionem faciunt. Altera est, particulam & disiunctivè accipiendam, quasi scriptum sit. *Kai èdè mîn xwtrw, & nisi biberitis*, quam etiam Suarez noster approbat.

De symbolis lex lata non est.

Tertia commune mandatum Ecclesiæ, non privatum singulis dati.

Prima solutio solidissima est. Non enim in pane corpus, in vino sanguinem, aut sub hisce speciebus sumi imperat: sed rem ipsam absolutè proponit, & sumptioni panis tribuit vitam æternam. Corporis ministerio vtraq; res semper accipitur, quia tamen sanguini tribui solet redemptio, hinc seorsum eius perceptio potus nomine signatur. Sanguis enim bibitur. Et tamen edi etiam dicitur, sicut lac esca vocatur. Irenæus, Cypri. August. edi sanguinem dicunt: tam enim *αἷμα τρωγῶν*, quam *αἷμα ποτῶν* dicitur. Ita Tract. 27 in Ioan. Ut carnem & sanguinem Christi non edamus tantum in Sacramento. Sed ad spiritus participationem manducemus, & bibamus. Et Christus, una sententia effert: *Qui manducat me vivet propter me.*

VERSUS 58.

Sicut misit me vivens Pater, & ego vivo propter Patrem, & qui manducat me, & ipse vivet propter me?

QVÆSTIO I.

Quomodo Christus vivit propter Patrem?

§.1. Comparatio ob concisam orationem obscurior est. Hunc autem in modum exponenda est. Sicut Pater, qui me misit, vivit, & ego vivo propter Patrem: sic qui me manducat, qui vivo, & ille vivit propter me. Potest quidem particula *εἵ* ita applicari, ut æternam etiam filii generationem completatur: nam filius per Patrem vivit, ex parte genitus, Pater, ut Pater principium est, nec defuere qui sic interpretarentur, tum verò *εἵ* non Propter, sed Per significet.

Iustus enim est, & Spiritum sanctum habet, ut illi docent. Si igitur immotam in animis illorum sedem Spiritus sanctus posuit, si animos eosdem obligavit, certosq; reddidit, esse filios Dei, manere in Christo, & Christum in ipsis, nec villo peccato Spiritum sanctum expelli, quomodo possunt eos à Sacramentis, quæ nuda Symbola sunt, arcere? Digni signis sunt, qui rem possident, non possunt esse indigni tessera regis sui, qui perdere Christum iam amplius non possunt.

Quam autem alienum sit à sententiâ Calvinianâ quartus illos ad temporariam castigationem sibi manducare, vel hoc ipsum docet, quod pœnam temporalem, cum æternâ remissa est, nullam agnoscant, ne purgatorium cogantur admittere.

Augustinus & pios & impios unum accipere fateatur sacrificium lib. 5. c. 6. contra Epistolam Parmeniani. *Vnum atq; idem sacrificium proter nomen Domini, quod invocatur, & semper factum est, & tale cuiq; sit, quali corde ad accipiendum accesserit. Qui enim manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit.* Tom. 7. de Baptismo contra Donatistas. l. 5. c. 8.

Iudæ datam ait Pflto. *Sicut enim Iudas, cui buccellam tradidit Dominus, non malum accipiendo sed malè accipiendo, locum in se Diabolo præbuit: sic indignè qui sç, sumens, Dominicum Sacramentum non efficit, ut qui a ipse malus est, malum sit, aut quia non ad salutem accipit, nihil acceperit.* Corpus Domini & sanguis Domini n. hilominus erat etiam illis, quibus dicebat Apostolus. *Qui manducat indignè iudicium sibi manducat & bibit.* Tom. 7. contra Donatistas. l. 5. c. 8.

Eadem eius sententia lib. 2. de Baptismo contra Donatistas. Hieronymus in Agone mortis. Orig. Pf. 37. Cyprianus contra Iudæos lib. 3. Chrysost. hom. 6. ad populum Antioch. Basil. li. 1. T. 3. de Baptismo. Cyrill. l. 4. in Ioan. c. 1. Lanfrancus l. de Sacramento Eucharistiæ Euthym. p. 2. tit. 21. vbi recenset sententiam Damasceni. Cassianus collat. 7. Leo ser. 4. quadrages. Eucherius in 2. reg. 6. Ambrosi. lib. 4. c. 4. de Sacramentis.

VERSUS 57.

Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo.

QVÆSTIO I.

Quid est, manere in Christo?

§.1. Amicitiam intimam & consensum cum Christo indicat, quo fit ut fideles cum Christo quasi unum corpus efficiantur, & sint invicem membra. Beza in hunc locum ita notat. [Cæterum in vno codice vetusto, nimirum quiddam deprehendimus, nam post finem versiculi 57. *εν αυτω* adscripta hæcerant. *καθως εν εμοι ο πατηρ, καθως εν τω πατρι ο υιους λεγει υμιν. εδν μη λαβετε το σωμα ε ου ανδραπα, ος τον αρωτο της ζωης, να ζητε ζωην εν αυτω.*]

De fide codicis non est quod dicam Nullus interpretum, nullus Patrum eius lectionis meminit; corruptum ab Italis, maligna est suspicio, cum de verbis scripturæ non de sensu sit disputatio.

§.2. Nichil hinc ad stabiliendam solius fidei manducationem conficitur. Qui enim dignè manducant, & bibunt, non ad iudicium, illi sunt membra Christi, ceteri rebelles, & pecantes manducando.

Adami Conzen in Euang. Tom. II.